

Nr 10

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring m. m., dels ock i ämnet väckta motioner.

Genom en den 4 januari 1956 dagtecknad proposition, nr 22, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att

dels, jämlikt § 87 regeringsformen, antaga vid propositionen fogade förslag till

lag angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring, samt

lag angående ändring i lagen den 14 maj 1954 (nr 243) om yrkesskadeförsäkring,

dels ock antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av 7 § förordningen den 4 juni 1954 (nr 519) angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel.

De vid propositionen fogade författningsförslagen är av följande lydelse.

Förslag

till

Lag

angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring

Härigenom förordnas, att 11, 16, 29, 31, 41, 86, 110 och 124 §§ lagen om allmän sjukförsäkring¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

11 §.

Sjukkassa skall ————— därav påkallas.

Ändring av ————— ändringen uppkommit.

Under tid, då sjukpenningförsäkrad medlem lider av sjukdom, som i 21 § avses, må hans sjukpenningförsäkring icke ändras, förrän hans rätt till sjukpenning upphört till följd av vad i 29 eller 31 § stadgas.

Under tid, då sjukpenningförsäkrad medlem lider av sjukdom, som i 21 § avses, må hans sjukpenningförsäkring icke ändras, förrän hans rätt till sjukpenning upphört till följd av vad i 29 eller 31 § stadgas.

Från vad nu sagts äger Konungen föreskriva de undantag, som finnas böra gälla i anledning av att medlem, innan hans rätt till sjukpenning upphört, blir berättigad till pension enligt reglemente, som utfärdats eller fastställts av Konungen eller som gäller för riksdagens verk.

Beslut angående ————— delgivas denne.

16 §.

Är försäkrad enligt 14 § berättigad till ersättning för utgifter för läkarvård, skall ersättning utgå jämväl för utgifterna för resor till och från läkaren, dock endast såframt resekostnaden överstiger fyra kronor för det första besöket hos läkaren och en krona för varje följande besök (återbesök). Därvid ersättes hela den överskjutande kostnaden, om försäkrad efter hänvis-

Har försäkrad åtnjutit läkarvård, som i 14 § avses, skall ersättning utgå för utgifter för resor till och från läkaren, dock endast såframt resekostnaden överstiger fyra kronor för det första besöket hos läkaren och en krona för varje följande besök (återbesök). Därvid ersättes hela den överskjutande kostnaden, om försäkrad efter hänvisning av läkare sökt läkarvård

¹ Senaste lydelse, se beträffande 11 och 29 §§ SFS 1955: 397, beträffande 16, 86, 110 och 124 §§ SFS 1953: 569, beträffande 31 § SFS 1954: 244 och beträffande 41 § SFS 1955: 402.

(Gällande lydelse)

ning av läkare sökt läkarvård vid närmaste allmänna sjukhus, där vården kunnat meddelas. I annat fall utgår ersättning med tre fjärdedelar av den överskjutande kostnaden; dock må högre belopp ej utgivas än som skulle hava utgått vid besök hos den provinsialläkare eller stadsläkare, inom vars distrikt den försäkrade vistas, och skall vid återbesök försäkrad svara för högst två kronor.

(Föreslagen lydelse)

vid allmänt sjukhus eller för enbart öppen vård avsedd sjukvårdsinrättning, vilken tillhör staten eller till vars drift statsbidrag utgår eller som drives av landsting eller stad, som ej deltagar i landsting; dock att ersättning icke må utgivas med högre belopp än som skulle hava utgått, om läkarvården sökts vid närmaste allmänna sjukhus, där vården kunnat meddelas. Har försäkrad sökt läkarvård vid allmänt sjukhus för skada, som drabbat honom genom olycksfall, skall, såframt det skäliga kunnat antagas att han till följd av skadan var i trängande behov av läkarvård vid sådant sjukhus, den överskjutande kostnaden ersättas enligt vad nu sagts ändå att hänvisning av läkare ej skett. I annat fall utgår ersättning med tre fjärdedelar av den överskjutande kostnaden; dock må högre belopp ej utgivas än som skulle hava utgått vid besök hos den provinsialläkare eller stadsläkare, inom vars distrikt den försäkrade vistas, och skall vid återbesök försäkrad svara för högst två kronor.

Ersättning, som ————— utom riket.

Om försäkrads ————— hans följeslagare.

Vid tandläkarvård ————— motsvarande tillämpning.

29 §.

Sjukhjälp i ————— ökat belopp.

Från den i första stycket angivna tiden om sjuhundratrettio dagar skall avräknas det antal dagar, varunder sjukdomen innan den försäkrade blev omfattad av försäkring-
en förorsakat förlust av arbetsförmågan eller nedsättning av denna med minst hälften.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Vid tillämpning ————— nämnda tid.

31 §.

Drabbas någon ————— av skadan.

Omfattas skadan ————— av skadan.

Vid sjukdom ————— sådan ersättning.

Vad i nästföregående stycke sägs skall äga motsvarande tillämpning vid sjukdom, som medför rätt till ersättning enligt främmande makts lagstiftning om yrkesskadeförsäkring.

41 §.

Sjukhjälpsbidrag utgår till centralsjukkassa med nedan angivna procentuella andel av de utgifter under kalenderåret, som bestritts av centralsjukkassan och till denna anslutna lokalsjukkassor, nämligen för

- a) läkarvård enligt 14 §
ävensom resor enligt
16 och 17 §§ 50 procent;

- b) grundsjukpenning
och motsvarande del
av hempenning 50 procent;
c) barntillägg 75 procent.

Konungen äger medgiva att till centralsjukkassa, för vilken med hänsyn till bebyggelse och kommunikationer särskilt stora utgifter uppkomma för ändamål, som i första stycket a) sägs, bidraget för ut-

Sjukhjälpsbidrag utgår till centralsjukkassa med nedan angivna procentuella andel av de utgifter under kalenderåret, som bestritts av centralsjukkassan och till denna anslutna lokalsjukkassor, nämligen för

- a) läkarvård enligt 14 §
och 19 § första stycket samt gottgörelse till arbetsgivare enligt 19 § andra stycket för läkarvård och för andra sjukvårdande åtgärder än som avses i 18 § ävensom resor enligt 16 och 17 §§ 50 procent;

- b) grundsjukpenning
och motsvarande del
av hempenning 50 procent;
c) barntillägg 75 procent.

Konungen äger medgiva att till centralsjukkassa, för vilken med hänsyn till bebyggelse och kommunikationer särskilt stora utgifter uppkomma för ändamål, som i första stycket a) sägs, bidraget för ut-

(Gällande lydelse)

gifter till dylika ändamål skall utgå med mer än femtio procent av de utgifter, som bestritts av kassan och till denna anslutna lokalsjukkassor, dock med högst sjuttio procent av desamma.

(Föreslagen lydelse)

gifter till dylika ändamål skall utgå med mer än femtio procent av de utgifter, som bestritts av kassan och till denna anslutna lokalsjukkassor, dock med högst sjuttio procent av desamma. *Därvid må föreskrivas, att medgiven ökning av bidraget helt eller delvis skall tillkomma lokalsjukkassa.*

Angående sjukhjälsbidrag — — — — — särskilt stadgat.

86 §.

Lokalsjukkassa ansvarar — — — — — hela beloppet.

Med avseende — — — — — sålunda ansvarar.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i andra stycket skall vad i 29 § *andra* stycket är stadgat äga motsvarande tillämpning.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i andra stycket skall vad i 29 § *tredje* stycket är stadgat äga motsvarande tillämpning.

110 §.

Konungen äger träffa överenskommelse med främmande makt om tillämpning av denna lag *å andra dess medborgare som vistas här i riket än dem å vilka lagen eljest är tillämplig.*

Konungen äger träffa överenskommelse med främmande makt om tillämpning av denna lag *helt eller delvis å personer, som utan att vara svenska medborgare vistas här i riket och å vilka lagen ej eljest är tillämplig.*

124 §.

Där den, som den 1 januari 1955 blir försäkrad i allmän sjukkassa men som icke omedelbart dessförintan var medlem i erkänd sjukkassa, vid utgången av december 1954 lider av sjukdom som i 21 § avses, skall vid beräkning av sjukhjälpstiden medräknas den tid, varunder sjukdomen varat före lagens ikraftträdande. Härvid skall vad i 29 § *andra* stycket stadgas äga motsvarande tillämpning; och skall vad som där sägs om tid, för vilken sjukpenning

Där den, som den 1 januari 1955 blir försäkrad i allmän sjukkassa men som icke omedelbart dessförintan var medlem i erkänd sjukkassa, vid utgången av december 1954 lider av sjukdom som i 21 § avses, skall vid beräkning av sjukhjälpstiden medräknas den tid, varunder sjukdomen varat före lagens ikraftträdande. Härvid skall vad i 29 § *tredje* stycket stadgas äga motsvarande tillämpning; och skall vad som där sägs om tid, för vilken sjukpenning

(Gällande lydelse)

eller ersättning för sjukhusvård ut-
givits, hava avseende å tid, under vil-
ken arbetsoförmåga på grund av
sjukdom förelegat.

Vad i — — — — — av sjukdomen.

(Föreslagen lydelse)

eller ersättning för sjukhusvård ut-
givits, hava avseende å tid, under vil-
ken arbetsoförmåga på grund av
sjukdom förelegat.

*Denna lag skall, såvitt angår 41 §,
lända till efterrättelse från och med
den 1 januari 1956. I övrigt träder
lagen i kraft den 1 juli 1956; dock
att 29 § i dess äldre lydelse alltjämt
skall äga tillämpning å den, som vid
ikraftträdandet är försäkrad i all-
män sjukkassa.*

Förslag

till

Lag

angående ändring i lagen den 14 maj 1954 (nr 243) om yrkesskadeförsäkring

Härigenom förordnas, att 30 och 58 §§ lagen om yrkesskadeförsäkring skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

30 §.

Är någon ————— av skadan.

Har skadan ————— i riket.

Från vad ovan i denna paragraf är föreskrivet äger Konungen, *under förutsättning av ömsesidighet*, medgiva undantag för medborgare i visst land.

Från vad ovan i denna paragraf är föreskrivet äger Konungen medgiva undantag.

58 §.

Konungen äger, *under förutsättning av ömsesidighet*, träffa överenskommelse med främmande makt om tillämpning av denna lag eller det andra landets lag i fall, då arbetsgivare i det ena landet inom det andra bedriver verksamhet, i vilken arbetstagare användes.

Konungen äger träffa överenskommelse med främmande makt om tillämpning av denna lag eller det andra landets lag i fall, då arbetsgivare i det ena landet inom det andra bedriver verksamhet, i vilken arbetstagare användes, *eller då arbetstagare, vilken ådragit sig skada genom inverkan som avses i 6 § första stycket b) eller c) eller tredje stycket, varit utsatt för dylik inverkan under arbete i båda länderna.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1956.

Förslag

till

Förordning

om ändrad lydelse av 7 § förordningen den 4 juni 1954 (nr 519) angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel

Härigenom förordnas, att 7 § förordningen den 4 juni 1954 angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel skall erhålla följande ändrade lydelse.

(Gällande lydelse)

Konungen äger träffa överenskommelse med främmande makt om tillämpning av denna förordning å *andra dess medborgare som vistas här i riket än dem å vilka förordningen eljest är tillämplig.*

(Föreslagen lydelse)

7 §.

Konungen äger träffa överenskommelse med främmande makt om tillämpning av denna förordning *helt eller delvis å personer, som utan att vara svenska medborgare vistas här i riket och å vilka förordningen ej eljest är tillämplig.*

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1956.

I samband med propositionen har utskottet behandlat

dels två i anledning av propositionen väckta likalydande motioner nr 463 i första kammaren av herr *Sundelin* och nr 598 i andra kammaren av herr *Königson m. fl.*, i vad motionerna rör fråga om ändring av 16 § lagen om allmän sjukförsäkring,

dels ock en efter propositionens avlämnande väckt fristående motion nr 52 i första kammaren av herrar *Norling* och *Öhman*.

I motionerna I: 463 och II: 598, såvitt nu är i fråga, hemställes »att riksdagen för sin del måtte besluta att § 16 i lagen om allmän sjukförsäkring kompletteras med en bestämmelse om att icke blott som i propositionen föreslagits svårartat olycksfall utan även hastigt påkommande svårare sjukdom jämföras med olycksfall i fråga om möjlighet till reseersättning, utan att hänvändelse till läkare skett, och att utskottet måtte utarbeta erforderlig lagtext».

Motionen I: 52 utmynnar i yrkande »att riksdagen måtte besluta om följande ändrade lydelse i lagen om allmän sjukförsäkring.

§ 16.

Har försäkrad åtnjutit läkarvård som i 14 § avses, skall ersättning utgå för utgifter för resor till och från läkare.

Ersättning som i första ——— vidare gälla.

a) att ersättning ——— kunnat användas.

b) att ersättning ——— särskild kostnad.

c) att resa med annan ——— fastställd taxa.

d) att ersättning ——— resan till läkare.

e) att ersättning ej må ——— motsvarande tillämpning.

§ 17.

Har försäkrad åtnjutit ——— från sjukvårdsinrättning.

Utgifter för försäkrads resa ——— kunnat beredas.

Utgifter för försäkrads återresa från sjukvårdsinrättning ersättes enligt samma grunder som gäller för ersättning av resekostnader i samband med intagning.

Vid beräkning av ——— motsvarande tillämpning.

Om försäkrads ålder ——— för tur- och returresa.»

Beträffande de skäl, som ligger till grund för de genom propositionen framlagda författningsförslagen får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas i det följande, hänvisa till propositionen. I fråga om de skäl motionärerna åberopat till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionerna II: 598 och I: 52.

Propositionens huvudsakliga innehåll

På grundval av de erfarenheter, som vunnits under den tid sjukförsäkringslagen varit i tillämpning, föreslås vissa ändringar i lagen. Sålunda förordas en uppmjukning av stadgandena om reseersättning vid öppen läkarvård, en kompletterande bestämmelse om beräkning av sjukhjälpstid för nytillträdande sjukkassemédlemmar samt en regel, som syftar till att möjliggöra en samordning mellan sjukpenning och statlig tjänstepension. Vidare föreslås statsbidrag för gottgörelse, som sjukkassa lämnar arbetsgivare vilken anordnar läkarvård eller vidtager andra sjukvårdande åtgärder.

Härutöver föreslås vissa, av det internationella socialpolitiska samarbetet föranledda jämkningar i sjukförsäkringslagen, lagen om yrkesskadeförsäkring och förordningen om kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel.

Inledning

Lagen om allmän sjukförsäkring trädde i kraft den 1 januari 1955 och har således nu tillämpats i ungefär ett år. De erfarenheter, som härvid vunnits, har givit riksförsäkringsanstalten, som är tillsynsmyndighet för försäkringen, anledning att i skrivelse den 9 november 1955 föreslå vissa ändringar i lagen, bl. a. i dess regler om reseersättning vid öppen läkarvård, om beräkning av sjukhjälpstid för nytillträdande sjukkassemédlemmar och om statsbidrag till sjukkassas utgifter för bidrag till sjukvård, som anordnas av arbetsgivare.

Riksförsäkringsanstaltens förslag har remissbehandlats i sedvanlig ordning. Därvid har önskemål framförts att sjukförsäkringslagen ändras även i vissa andra avseenden än som föreslagits av anstalten.

Förhandlingar, som Sverige fört med andra stater, främst våra nordiska grannländer, och som bl. a. syftat till att åstadkomma internationella överenskommelser på socialförsäkringens område, har även aktualiserat frågor rörande vissa ändringar i 1954 års lag om yrkesskadeförsäkring och 1954 års förordning om kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel.

För gällande bestämmelser lämnas i propositionen s. 10—16 en redogörelse, till vilken utskottet får hänvisa. Här må i anslutning till yrkandet i motionen I: 52 om ändring i 16 och 17 §§ lagen den 3 januari 1947 om allmän sjukförsäkring¹ endast intagas följande redogörelse för innehållet i dessa lagrum.

16 § innehåller bestämmelser om ersättning för *resor till och från läkare*. Utgifter för sådana resor ersättes endast såframt resekostnaden överstiger

¹ Denna lag benämnes i det följande SFL. Lagen den 14 maj 1954 om yrkesskadeförsäkring benämnes i det följande YFL.

4 kr. för det första besöket hos läkaren och en krona för varje följande besök (återbesök). Hela den överskjutande kostnaden ersättes, om försäkrad efter hänvisning av läkare sökt läkarvård vid närmaste allmänna sjukhus, där vården kunnat meddelas. I annat fall utgår ersättning med $\frac{3}{4}$ av den överskjutande kostnaden; dock får högre belopp inte utgivas än som skulle ha utgått vid besök hos den provinsialläkare eller stadsläkare, inom vars distrikt den försäkrade vistas. Vid återbesök skall den försäkrade själv svara för högst 2 kr. Vidare gäller att ersättning utgår endast där resan föranletts huvudsakligen av behovet av läkarvård samt den försäkrade skriftligen betygar att så är fallet. I fråga om rätten till ersättning gäller därjämte a) att ersättning må beräknas högst efter det billigaste, vanligen förekommande färd sätt, som med hänsyn till den sjukets tillstånd kunnat användas; b) att ersättning ej må utgivas, om med hänsyn till resans längd samt den sjukets tillstånd skäligen kunnat fordras att han gått, cyklat eller färdats på annat dylikt sätt, som icke krävt särskild kostnad; c) att för resa med annan automobil än ambulansbil eller sådan bil, som går i allmän trafik, eller med hästskjuts, motorcykel eller maskindriven farkost, som ej går i allmän trafik, ersättning skall beräknas enligt av Konungen fastställd taxa; d) att ersättning för återresa må utgivas högst för resa till den plats, varifrån resan till läkaren företogs, eller till den sjukets bostad, dock att ersättning för återresa till bostaden ej må beräknas för den del av färdsträckan, varmed denna med mer än en mil överstiger färdsträckan vid resan till läkaren; samt e) att ersättning ej må utgivas för resa utom riket. Om försäkrads ålder eller tillstånd påkallar, att anhörig eller annan följer honom till läkaren, skall jämväl följeslagarens resa ersättas enligt ovan angivna grunder; ersättningen skall därvid beräknas å den sammanlagda resekostnaden för den sjuke och hans följeslagare.

Vid tandläkarvård, som omfattas av sjukförsäkringen, äger nu angivna bestämmelser motsvarande tillämpning.

Om försäkrad åtnjutit sjukhusvård, som på grund av sjukdom varit erforderlig, utgår ersättning för utgifterna för *resor till och från sjukvårdsinrättningen* enligt bestämmelser i 17 § SFL. I denna paragraf föreskrives att utgifter för försäkrads resa för intagning å sjukvårdsinrättning ersättes högst med belopp, som motsvarar kostnaden för resa till närmaste allmänna sjukhus, där erforderlig vård kunnat beredas, eller, om den sjuke intagits å hemortssjukhus och behovet av sjukhusvård uppkommit vid vistelse inom sjukvårdsområdet eller därtill gränsande kommun, högst med belopp, som motsvarar kostnaden för resa till närmaste hemortssjukhus, där erforderlig vård kunnat beredas. I fråga om försäkrads återresa från sjukvårdsinrättningen gäller att utgifter härför ersättes endast i den mån de överstiger fyra kronor. Ersättning för återresa utgår icke, om behovet av sjukhusvård uppkommit under det försäkrad

vistats utom det län, inom vilket han är bosatt, och han i anledning därav intagits å sjukvårdsinrättning belägen utom nämnda län. Kostnad för återresa må ej beräknas högre än för resa från sjukvårdsinrättningen till den försäkrades bostad. Vid beräkning av ersättning för resor till och från sjukvårdsinrättning skall vad ovan i fråga om resor till och från läkare under a), b), c) och e) sagts äga motsvarande tillämpning. Om försäkrads ålder eller tillstånd påkallar, att anhörig eller annan följer honom vid intagning å sjukvårdsinrättning eller vid återresa därifrån eller att vårdare därvid anlitas, skall ersättning utgivas jämväl för följeslagarens resa eller kostnaden för vårdare. Härvid skall gälla, förutom vad ovan sagts, att ersättning skall beräknas å den sammanlagda kostnaden för den försäkrade och hans följeslagare eller vårdare samt att ersättning för följeslagares resekostnad varje gång högst må utgivas efter kostnaden för tur- och returresa.

För riksförsäkringsanstaltens förslag till ändringar i SFL samt för remissinstansernas yttranden över förslagen lämnas i propositionen s. 16—27 en redogörelse, till vilken utskottet får hänvisa.

Departementschefen

Föredragande departementschefen, statsrådet Ericsson, uttalar vid lagrådsremissen inledningsvis följande.

»Ett år har nu förflutit sedan lagstiftningen om allmän sjukförsäkring trädde i kraft. De erfarenheter, som vunnits under denna relativt korta tid, är alltför begränsade för att motivera en mera allmän översyn av den mångfald av regler, som lagstiftningen inrymmer. Detta hindrar givetvis inte, att ändring redan nu vidtages i enstaka bestämmelser, som under lagstiftningens hittillsvarande tillämpning befunnits mindre ändamålsenliga. Härvid bör man dock enligt min mening gå fram med försiktighet och inte frångå vad som nu gäller med mindre ett påtagligt behov därav föreligger och konsekvenserna kan överblickas.

Riksförsäkringsanstalten, som är tillsynsmyndighet för de allmänna sjuk-kassorna, har funnit, att ett framträdande behov föreligger att redan nu jämka vissa bestämmelser i SFL. Förslag härom har framlagts i anstaltens förut refererade skrivelse av den 9 november 1955. Vid remissbehandlingen av denna skrivelse har önskemål framkommit om jämkningar i SFL även i andra avseenden än som förordats av anstalten. I det följande kommer jag att på grundval av anstaltens förslag och de däröver avgivna yttrandena föreslå vissa ändringar i SFL. Därjämte kommer jag att framlägga förslag till omredigering av vissa bestämmelser i yrkesskadeförsäkringslagen och förordningen om kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel.»

Rörande de föreslagna ändringarna i SFL anför departementschefen bl. a.:

»Lagstiftningen om försäkring i erkända sjukkassor medgav inte, att ersättning utbetalades för resor till och från läkare. De bestämmelser härom, som är upptagna i 16 § SFL, har således utformats utan det stöd, som tidigare erfarenheter på området skulle ha utgjort. Det är därför naturligt, att SFL:s regler om resekostnadsersättning erhållit en ganska restriktiv utformning. Jag har mig bekant, att tillämpningen av dessa regler berett de allmänna sjukkassorna vissa svårigheter, särskilt i början av år 1955 innan allmänheten ännu fått klart för sig efter vilka grunder ersättningen beräknas.

Riksförsäkringsanstalten har nu föreslagit vissa uppmjukningar i hithörande bestämmelser. Under remissbehandlingen har anstaltens förslag i stort sett godtagits. Sveriges läkarförbund har dock förordat en betydligt mera genomgripande omarbetning av ifrågavarande regler än anstalten tänkt sig. Även från Svenska sjukkasseförbundets sida har önskemål framställts om mera omfattande ändringar i dem, särskilt för de större städernas vidkommande. Innan ytterligare erfarenheter vunnits är jag emellertid inte beredd att föreslå annat än att hithörande bestämmelser uppmjukas på sätt som kommer att framgå av det följande.

Enligt 16 § 1 st. 1 p. SFL utgår ersättning för resor till och från läkare endast under förutsättning att den försäkrade enligt 14 § är berättigad till ersättning för utgifter för läkarvård. Riksförsäkringsanstalten har ansett, att resekostnadsersättning bör utgivas även i de undantagsfall, då läkarvård, som eljest skulle ha ersatts enligt 14 §, är kostnadsfri. För egen del kan jag godtaga detta förslag, som vunnit allmänt gillande under remissbehandlingen. Jag tillstyrker därför, att 16 § 1 st. 1 p. SFL omformuleras på sätt anstalten förordat.

Som huvudregel gäller, att resekostnaden ersättes av försäkringen endast i den mån den överstiger 4 kr för det första besöket hos läkaren och 1 kr för återbesök. I vissa fall ersättes hela den överskjutande kostnaden, i andra fall blott $\frac{3}{4}$ därav; dock får i sistnämnda fall högre belopp ej utgivas än som skulle ha utgått vid besök hos den provinsialläkare eller stadsläkare, inom vars distrikt den försäkrade vistas. Som villkor för att resekostnaden skall ersättas enligt den förmånligare beräkningsgrunden stadgas i 16 § 1 st. 2 p., att den försäkrade »efter hänvisning av läkare sökt läkarvård vid närmaste allmänna sjukhus, där vården kunnat meddelas». Riksförsäkringsanstalten har föreslagit, att sådan fristående centraldispensär eller fristående poliklinik, vilken tillhör staten eller till vars drift statsbidrag utgår eller som drives av landsting eller stad som ej deltar i landsting, i förevarande hänseende likställas med allmänt sjukhus. Vidare har anstalten föreslagit, att den gynnsammare beräkningsgrunden skall tillämpas i fall, då den försäkrade inte sökt vård vid närmaste allmänna sjukhus, fristående centraldispensär eller fristående poliklinik utan vid en längre bort be-

lägen inrättning av detta slag. I dylikt fall skall dock ersättningen enligt förslaget begränsas till belopp, som skulle ha utgått om vården sökts vid närmaste här avsedd inrättning, där vården kunnat meddelas. I dessa delar har anstaltens förslag tillstyrkts eller lämnats utan erinran av de flesta remissinstanserna och själv är jag av den uppfattningen, att förslaget bör genomföras. För att undvika alltför stora tillämpningssvårigheter i storstäderna bör dock den begränsningsregel, som föreslagits av anstalten för det fall att försäkrad sökt vård vid en längre bort belägen inrättning än den närmaste, enligt min mening utformas så, att ersättning inte får utgivas med högre belopp än som skulle hava utgått om vården sökts vid närmaste allmänna sjukhus, där vården kunnat meddelas. Om så sker slipper sjuk-kassorna att jämföra avståndet till närmaste fristående dispensär eller poliklinik med avståndet till närmaste sjukhus liksom också att pröva, huruvida vården kunnat meddelas vid en fristående inrättning av det slag varom här är fråga. I det av riksförsäkringsanstalten utarbetade förslaget till ny lydelse av 16 § 1 st. 2 p. har som en sammanfattande beteckning på de åsyftade centraldispensärerna och poliklinikerna använts uttrycket »för enbart öppen vård avsedd sjukvårdsinrättning, vilken tillhör staten eller till vars drift statsbidrag utgår eller som drives av landsting eller stad, som ej deltagar i landsting». Denna formulering torde täcka även sådana undersökningsstationer och filialmottagningar, som enligt vad medicinalstyrelsen föreslagit i sitt yttrande bör likställas med fristående centraldispensär. Dessa undersökningsstationer och filialmottagningar behöver därför inte särskilt omnämnas i lagtexten.

Såsom framgår av det redan anförda utgår ersättning enligt de i 16 § 1 st. 2 p. angivna grunderna endast under förutsättning, att den sjuke av läkare hänvisats att söka läkarvård vid allmänt sjukhus. Riksförsäkringsanstalten säger sig vara väl medveten om att detta krav på läkarremiss i vissa fall kan medföra olägenheter men är, innan ytterligare erfarenheter vunnits, inte beredd att föreslå, att ifrågavarande villkor slopas. Landsorganisationen har emellertid i sitt remissyttrande förordat en uppmjukning av stadgandet om läkarhänvisning. Även arbetsgivareföreningen har uttalat sig i denna riktning. För egen del anser jag det rimligt, att resekostnadsersättning i undantagsfall utgives enligt de i 16 § 1 st. 2 p. angivna grunderna trots att hänvisning av läkare icke ägt rum. Jag tänker härvid på den situation som föreligger, då en försäkrad drabbas av olycksfall och den därvid uppkomna skadan, såvitt det kan bedömas, är av så svårartad beskaffenhet, att trängande behov av läkarvård på sjukhus föreligger. I en dylik situation framstår det som ett utslag av onödig byråkrati att uppsöka eller tillkalla läkare för att av denne erhålla remiss till sjukhus. En sådan omgång kan dessutom i många fall leda till ökade kostnader både för den försäkrade och sjukkassan. Jag förordar därför, att till 16 § 1 st. fogas en ny tredje punkt av innebörd att — därest försäkrad genom olycksfall drab-

bas av skada och det skäligen kan antagas att han till följd av skadan är i trängande behov av läkarvård å allmänt sjukhus — den överskjutande kostnaden för resa till och från läkare vid sådant sjukhus skall ersättas enligt vad som stadgas i 16 § 1 st. 2 p. ändå att hänvisning av läkare ej skett.

I 29 § 1 st. SFL finns bestämmelser om den längsta tid, för vilken sjukhjälp i form av sjukpenning och ersättning för sjukhusvård utgives. Denna s. k. s j u k h j ä l p s t i d är i regel 730 dagar vid varje sjukdom. Flertalet folkpensionärer äger dock inte uppbära sjukpenning eller ersättning för sjukhusvård för längre tid än 90 dagar efter utgången av den månad, under vilken vederbörande fyllt 67 år eller börjat uppbära annan folkpension än ålderspension. För beräkningen av sjukhjälpstiden gäller dessutom vissa i 29 § 2 st. upptagna specialregler.

Till 29 § ansluter sig vissa övergångsbestämmelser dels i 122 § för förutvarande medlemmar i de erkända sjukförsäkringskassorna och dels i 124 § för andra personer. Enligt sistnämnda båda lagrum skall vid sjukhjälpstidens beräkning viss hänsyn tagas till sjuktid före SFL:s ikraftträdande. Det är att märka, att ifrågavarande båda paragrafer endast har avseende å personer, som redan vid SFL:s ikraftträdande den 1 januari 1955 blev omfattade av den obligatoriska försäkringen. För dem, som inträtt i försäkringen vid en senare tidpunkt, tages vid beräkning av sjukhjälpstid inte någon hänsyn till sjuktid före inträdet. Riksförsäkringsanstalten har funnit detta otillfredsställande framför allt med tanke på att vissa utlänningar inom en nära framtid beräknas komma att likställas med svenska medborgare vid tillämpningen av SFL. Enligt vad anstalten påpekar kan det då inträffa, att sjuka utlänningar, som utförsäkrats i sitt hemland, flyttar till Sverige för att där erhålla fortsatt sjukhjälp. Riksförsäkringsanstalten har på grund härav föreslagit att 29 § SFL kompletteras med ett stadgande, som skulle öppna möjlighet för kassorna att vid beräkning av sjukhjälpstid taga viss hänsyn till sjuktid som infallit under tid då SFL ej varit tillämplig å den försäkrade. I samband härmed har anstalten föreslagit, att 124 § SFL upphäves.

För egen del kan jag i stort sett ansluta mig till anstaltens förslag även i denna del. Sedan en tid tillbaka pågår ett intensivt förhandlingsarbete i syfte att åstadkomma internationella överenskommelser på socialförsäkringens område. I vissa fall har avtal mellan Sverige och andra stater redan slutits, i andra fall väntas sådana avtal komma till stånd inom en nära framtid. Då dessa avtal träder i kraft kan det förväntas, att ett antal utlänningar, som vistas här i Sverige, vinner inträde i den obligatoriska sjukförsäkringen. Det skulle inte vara tillfredsställande, om för dessa utlänningar komme att gälla fördelaktigare regler om beräkning av sjukhjälpstid än som gällde för de svenskar, som vid lagens ikraftträdande den 1 januari 1955 blev omfattade av försäkringen. Visserligen kan man i viss utsträckning komma till rätta med hithörande problem genom att i kon-

ventionerna föreskriva, att vid överflyttning från sjukkassa i ett land till sjukkassa i ett annat land viss hänsyn skall tagas till sjuktid, för vilken ersättning utgått från den förra kassan. Denna möjlighet står dock inte öppen i fall, då den flyttande inte varit medlem i sjukkassa i det land, varifrån han kommer.

De regler om beräkning av sjukhjälpstid i fall då sjukdomen pågått innan vederbörande vann inträde i försäkringen bör, såsom riksförsäkringsanstalten föreslagit, intagas i 29 §. Reglerna bör få generell giltighet och alltså ta sikte inte bara på utlänningar, som till följd av konventioner vinner inträde i försäkringen, utan även på andra personer — t. ex. från utlandet hemvändande svenskar — som kommer in i försäkringen. Däremot saknas enligt min mening anledning att göra dessa regler tillämpliga på personer, som redan vunnit inträde i försäkringen.

Vad härefter angår frågan hur ifrågavarande regler bör utformas anser jag, att man i förevarande sammanhang bör kunna bortse från de speciella bestämmelser om beräkning av sjukhjälpstid för folkpensionärer, som finnes upptagna i 29 § 1 st., och nöja sig med en föreskrift av innebörd, att från den i sagda stycke angivna sjukhjälpstiden om 730 dagar skall avräknas det antal dagar, varunder sjukdomen innan den försäkrade blev omfattad av försäkringen förorsakat förlust av arbetsförmågan eller nedläggning av denna med minst hälften. Ifrågavarande föreskrift synes böra inflyta som ett nytt andra stycke i 29 §.

I det följande kommer jag att föreslå, att nu förevarande ändringar i SFL träder i kraft den 1 juli 1956. Såsom tidigare framhållits bör emellertid de nya reglerna i 29 § icke tillämpas i fråga om personer, som redan dessförinnan vunnit inträde i försäkringen. En föreskrift av denna innebörd bör inflyta i övergångsbestämmelserna. Av den ståndpunkt som jag intagit följer vidare, att 124 § — i motsats till vad riksförsäkringsanstalten föreslagit — allttjämt bör gälla. Däremot erfordras en formell ändring i 124 § ävensom i 86 §.

Vid tillämpningen av de föreslagna nya bestämmelserna i 29 § bör alltför stora krav inte ställas på utredningen, huruvida vederbörande varit sjuk före inträdet i försäkringen. Hänvändelse till utländska institutioner för erhållande av upplysningar härom bör så långt det är möjligt undvikas. I regel bör kassorna låta sig nöja med den försäkrades egna uppgifter, även om detta i ett eller annat fall kan leda till att sjukhjälp utgives för längre tid än som vederbort.

Jag övergår härefter till frågan om inskränkning i rätten till sjukhjälp enligt SFL för det fall att den sjuke är berättigad till ersättning enligt främmande lands lagstiftning om yrkesskadeförsäkring.

I 31 § 3 st. SFL föreskrives att vid sjukdom, som enligt annan lag än YFL eller enligt särskild författning eller enligt Konungens förordnande medför

rätt till ersättning, som bestämmes av eller utbetalas från riksförsäkringsanstalten eller ömsesidigt socialförsäkringsbolag, sjukhjälp enligt SFL skall utgivas endast i den mån sjukhjälpen belopp överstiger vad som i motsvarande hänseende utgår i sådan ersättning. Den sålunda stadgade inskränkningen i rätten till sjukhjälp avser inte det fall, då den försäkrade äger uppbära ersättning enligt annat lands lagstiftning om yrkesskadeförsäkring. Riksförsäkringsanstalten har påpekat att det till följd härav kan förekomma, att för inträffad skada sjukhjälp utgår från såväl allmän sjuk-kassa som utländsk yrkesskadeförsäkring. Detta missförhållande borde enligt anstaltens mening avhjälpas genom att i 31 § intoges en föreskrift av innebörd, att sjukhjälp enligt SFL inte skulle utgå vid sjukdom, som medförde rätt till ersättning enligt främmande lands yrkesskadeförsäkring. Under remissbehandlingen har vad anstalten sålunda föreslagit lämnats utan erinran.

För egen del kan jag ansluta mig till den tankegång, som ligger bakom riksförsäkringsanstaltens förslag. Emellertid synes förslaget kunna verka väl hårt i vissa fall, nämligen då sjukhjälpen enligt den utländska lagstiftningen är avsevärt lägre än enligt SFL. Om en svensk från gränstrakten mot något av våra grannländer skulle skadas vid arbete i grannlandet och på grund därav jämlikt det landets lagstiftning om yrkesskadeförsäkring till-erkännas sjukhjälp, som understiger den vartill han normalt har rätt från den allmänna sjuk-kassa han tillhör, skulle han enligt anstaltens förslag komma i sämre läge än han skulle ha varit om han inte varit berättigad till ersättning från grannlandets yrkesskadeförsäkring. Denna otillfredsstäl-lande konsekvens av förslaget synes inte böra godtagas. I stället bör samma princip tillämpas, som ligger till grund för det nuvarande stadgandet i 31 § 3 st. Vid sjukdom, som medför rätt till ersättning enligt främmande lands lagstiftning om yrkesskadeförsäkring, bör med andra ord sjukhjälp enligt SFL utgivas endast i den mån sjukhjälpen belopp överstiger vad som i motsvarande hänseende utgår i sådan ersättning. Jag föreslår därför, att till 31 § fogas ett nytt fjärde stycke, vari föreskrives, att i de här avsedda fallen vad som sägs i tredje stycket skall äga motsvarande tillämpning.

Riksförsäkringsanstalten har i sin skrivelse även tagit upp vissa
s t a t s b i d r a g s f r å g o r.

Då läkarvård tillhandahålles medellös eller mindre bemedlad genom läkare, som anställts eller anlitas av kommun, äger kommunen enligt 19 § 1 st. SFL rätt till gottgörelse härför av vederbörande sjuk-kassa efter grun-der, som av Konungen på framställning av kommunen fastställes. Såsom riksförsäkringsanstalten påpekat torde det ha betraktats såsom självklart, att statsbidrag skall utgå å sådan gottgörelse enligt samma grunder, som eljest gäller med avseende å läkarvårdskostnader. I detta avseende är emel-lertid lagens bestämmelser oklara. Ett förtydligande av statsbidragsbestäm-

melserna i 41 § 1 st. har därför föreslagits av anstalten och detta förslag föranleder ingen erinran från min sida.

Bestämmelserna i 19 § andra stycket SFL ger sjuk-kassa viss möjlighet att i skäligen mån gottgöra arbetsgivare, som anordnat läkarvård eller vidtagit andra sjukvårdande åtgärder, för dennes ifrågavarande kostnader. Såsom i det föregående berörts, har Konungen meddelat beslut i fråga om riktlinjerna för beräkning av gottgörelse varom här är fråga. Någon bestämmelse om statsbidrag till dylik gottgörelse finnes inte. Riksförsäkringsanstalten har föreslagit att en sådan bestämmelse skall införas i 41 § 1 st. SFL.

Under remissbehandlingen har statskontoret ansett att med frågan om utvidgning av statsbidragsbestämmelserna borde anstå i avvaktan på ytterligare erfarenheter. Däremot har medicinalstyrelsen, Svenska sjuk-kasseförbundet, Landsorganisationen och Svenska arbets-givareföreningen tillstyrkt förslaget i denna del.

Såsom riksförsäkringsanstalten framhållit kan frånvaro av statsbidrag till gottgörelse för arbets-givares utgifter för sjukvårdande åtgärder göra sjuk-kassorna obenägna att sluta avtal om gottgörelse till arbets-givare, som avser att anordna eller bibehålla sådana åtgärder. Eftersom sådan av arbets-givare anordnad sjukvård som här avses regelmässigt kan antagas medföra en minst motsvarande minskning av sjukförsäkringens utgifter för sjukvård och därutöver en betydande minskning av sjukpenningutgifterna, synes det redan med hänsyn till sjukförsäkringens ekonomi vara önskvärt att anordnandet av dylik sjukvård uppmuntras. Sjukvården i fråga är därutöver till fördel såväl ur driftsekonomisk synpunkt som för de anställda, vilka genom densamma tillförsäkras snabb och lämplig vård.

Hittillsvarande erfarenhet visar, att läkarvård, som anordnats av arbets-givare, regelmässigt ersättes enligt bestämmelserna i 14 § SFL, dvs. enligt den av Kungl. Maj:t utfärdade ersättningstaxan. Härför utgår statsbidrag. Någon ökning av statsverkets utgifter kan sålunda inte beräknas uppkomma, om statsbidrag skulle utgå å gottgörelse till arbets-givare för av honom enligt 19 § 2 st. anordnad läkarvård. Av läkarförbundets yttrande torde för övrigt framgå att det är mindre sannolikt att läkarvård i större omfattning kommer att omfattas av överenskommelse enligt 19 § 2 st. Emellertid utövas ofta en betydande del av den ifrågavarande sjukvården genom sköterskor, varigenom besök hos läkare undviks i många fall. Det synes med hänsyn härtill och till önskvärdheten av administrativ enkelhet lämpligt att, såsom riksförsäkringsanstalten föreslagit, statsbidrag utgår för gottgörelse för samtliga nu förevarande sjukvårdande åtgärder, dock icke för sådana, som avses i 18 §, dvs. sjukgymnastik, massage, bad, vissa fysikaliska behandlingar och viss konvalescentvård. Å utgift, som bestritts av sjuk-kassa enligt 18 §, utgår nämligen icke något statsbidrag.

Jag förordar därför, att i 41 § 1 st. SFL intages en bestämmelse om stats-

bidrag för gottgörelse till arbetsgivare enligt 19 § 2 st. för läkarvård och för andra sjukvårdande åtgärder än sådana som avses i 18 §. Statsbidraget bör beräknas enligt samma grund som eljest gäller beträffande statsbidrag för läkarvård.

Enligt 41 § 2 st. SFL kan Konungen medgiva att till centralsjukkassa, för vilken med hänsyn till bebyggelse och kommunikationer särskilt stora utgifter uppkommer för ersättningar för läkarvård och resekostnader, statsbidraget skall kunna utgå med mer än 50 % av de utgifter, som bestritts av kassan och till denna anslutna lokalsjukkassor, dock med högst 70 % av dessa utgifter. Riksförsäkringsanstalten har funnit det angeläget att möjlighet tillskapas att förebygga alltför höga avgifter i lokalsjukkassa på grund av att kassan har särskilt stora utgifter av nämnt slag. Anstalten har därför föreslagit att Konungen vid medgivande av ökning av statsbidraget skall kunna föreskriva att ökningen helt eller delvis skall tillkomma till centralsjukkassan ansluten lokalsjukkassa.

Vad av riksförsäkringsanstalten i förevarande avseende föreslagits bör enligt min mening godtagas och jag tillstyrker därför att ett tillägg av angivna innebörd göres till 41 § 2 st.

De av mig förordade ändringarna i 41 § bör lända till efterrättelse redan fr. o. m. den 1 januari 1956.

Enligt 110 § SFL äger Konungen träffa överenskommelse med främmande makt om tillämpning av lagen å andra dess medborgare som vistas här i riket än dem å vilka lagen eljest är tillämplig. Vid de förhandlingar, som förts med främmande stater i syfte att åstadkomma konventioner på socialförsäkringens område, har det i vissa fall befunnits rationellt att göra endast vissa delar av SFL tillämpliga å personer från det främmande landet. Som exempel härpå kan nämnas att behov i regel inte föreligger av att inordna här i riket bosatta diplomatiska och konsulära befattningshavare samt hos dem anställda personer under den svenska sjukpenningförsäkringen, medan det kan vara önskvärt att låta dem omfattas av sjukvårdsförsäkringen. Med den utformning som 110 § nu har torde det inte vara möjligt att på detta sätt låta endast en del av lagen bli tillämplig å personer, som genom konventioner inordnas under den svenska försäkringen. Det är vidare att märka att 110 § endast tar sikte på det andra landets medborgare. I vissa fall kan det emellertid vara lämpligt att låta en sjukförsäkringskonvention omfatta inte bara de fördragsslutande ländernas medborgare utan samtliga personer — oavsett nationalitet — som är anslutna till ländernas sjukförsäkringssystem.

I anledning av vad som nu anförts föreslår jag att 110 § SFL ändras på så sätt, att Konungen bemyndigas att träffa överenskommelse med främmande makt om tillämpning av lagen helt eller delvis å personer, som utan att vara svenska medborgare vistas här i landet och å vilka lagen eljest

ej är tillämplig. En så generell utformad fullmakt torde ge utrymme för alla de variationer, som kan befinnas ändamålsenliga.

Statskontoret har i sitt remissyttrande tagit upp spørsmålet om en samordning mellan sjukpenning enligt SFL och statlig tjänstepension.

Enligt SFL äger sjukpenningförsäkrad arbetstagare, som avgår från anställning med rätt till pension, i princip icke längre vara sjukpenningförsäkrad i den mån han icke vid sidan av pensionen åtnjuter en årsinkomst av minst 1 200 kr. av förvärvsarbete. Till följd av stadgandet i 11 § 3 st. nämnda lag, att sjukpenningförsäkring icke må ändras under den s. k. sjukhjälpstiden (i allmänhet högst 2 år), kommer emellertid den, som är sjuk vid pensionsavgången, att efter avgången vid sidan av pensionen uppbära sjukpenning efter den omedelbart före avgången gällande sjukpenningklassen.

Någon motsvarighet till den samordning, som den 1 januari 1955 genomfördes beträffande statstjänstemännens avlöningsförmåner vid sjukdom och förmåner enligt den då ikraftträdde sociallagstiftningen, finnes f. n. icke beträffande statlig pension och sjukpenning. Detta förhållande får, såsom framgår av följande tabell, den mindre tillfredsställande konsekvensen, att statstjänsteman, som avgått med pension under sjukhjälpstid, totalt sett erhåller högre behållen inkomst per månad efter pensionsavgången än omedelbart dessförinnan.

Lönegrad och löneklass	Behållen inkomst efter källskatteavdrag (ogift person i Stockholm)						
	Vid tjänst- göring	Vid sjukdom					
		1:a—90:e dagen			91:a—730:e dagen		
		Lön — A-avdrag	Lön — A-avdrag — sjukp. avdrag + sjuk- penning	Pension + sjuk- penning	Lön — A-avdrag	Lön — A-avdrag — sjukp. avdrag + sjuk- penning	Pension + sjuk- penning
Ca 10: 13	696:—	591:—	535:—	926:—	591:—	597:—	746:—
Ca 17: 20	897:—	750:—	719:—	1 115:—	750:—	763:—	905:—
Ca 37: 40	1 786:—	1 430:—	1 275:—	1 868:—	1 430:—	1 486:—	1 628:—

Vissa undersökningar har företagits i syfte att utröna i vilken omfattning det förekommer att statlig tjänstepension utgår jämsides med sjukpenning beräknad efter inkomsten från den tjänst, från vilken vederbörande avgått med pension. Härvid har det visat sig, att i ett hundratal fall arbetstagare på grund av sjukdom, för vilken sjukpenning utgått under den aktiva tiden, efter avgången ur tjänst uppbär oförändrad sjukpenning vid sidan av statlig pension. Det förekommer i ett motsvarande antal fall,

att arbetstagare med statlig pensionsrätt, vilken lider av sjukdom som i och för sig motiverar ett entledigande, kvarstår i tjänst i avbidan på att rätten till sjukpenning skall upphöra.

Ur principiell synpunkt vore det enligt min mening önskvärt att anpassa pensionerna efter den allmänna sjukförsäkringens dagersättningar på sätt som skett med lönerna. Detta är emellertid f. n. inte möjligt. Enligt flertalet statliga tjänstepensionsreglementen är nämligen ordinarie tjänsteman icke skyldig underkasta sig ändringar i bestämmelserna om bl. a. beloppet av tjänstepensionsunderlag och bestämmande av tjänstepensions grundbelopp. Beträffande ordinarie tjänstemän underkastade dessa reglementen föreligger således, så länge de kvarstår i nuvarande tjänster, ej möjlighet att jämka grundbeloppen med hänsyn till samtidigt utgående sjukpenning. Syftet med den avsedda samordningen kan ej heller beträffande nämnda tjänstemän tillgodoses genom en minskning eller indragning av det rörliga tillägget å pensionen. Detta tillägg erbjuder nämligen inte tillräckligt utrymme för en tillfredsställande samordning.

Möjlighet föreligger således inte att ernå en enhetlig reglering av samordningsfrågan genom ändring i pensionsbestämmelserna. Den önskvärda samordningen torde därför i stället få genomföras på försäkringssidan. Det synes emellertid inte lämpligt att i SFL intaga detaljerade bestämmelser i detta ämne. Möjlighet till samordning bör i stället beredas genom att i 11 § 3 st. SFL intages ett bemyndigande för Konungen att föreskriva de undantag från vad som sägs i nämnda stycke, vilka finnes böra gälla i anledning därav att medlem, innan hans rätt till sjukpenning upphört, blir berättigad till pension enligt reglemente, som utfärdats eller fastställts av Konungen eller som gäller för riksdagens verk.

De konkreta samordningsbestämmelserna — som sålunda skulle komma att meddelas vid sidan av SFL — bör helt naturligt utformas först sedan berörda myndigheter och sammanslutningar hörts i ärendet. Följande riktlinjer må dock skisseras. I anslutning till att pension börjar utgå skall medlems sjukpenningförsäkring omprövas även om han vid nämnda tidpunkt åtnjuter sjukpenning. Denna omprövning bör i princip ta sikte på att från underlaget för sjukpenningförsäkringen undantaga inkomsten från den tjänst, som föranlett pensioneringen. Rätten till sjukpenning under sjukhjälpstiden skall således upphöra för medlem, som omedelbart före pensionsavgången ej åtnjuter annan inkomst från förvärvsarbete än från den tjänst, från vilken avgången skett. För den, som utöver inkomsten från avgångstjänsten haft inkomst av bisyssla av beskaffenhet att böra beaktas vid placering i sjukpenningklass, skall ny sjukpenningklass fastställas, därvid inkomsten av bisysslan lägges till grund för klassplaceringen. I de fall, där pensionen är avkortad, skall dock vid omprövningen, oavsett om vederbörande har inkomst av bisyssla eller ej, hänsyn tagas till den del av senast åtnjuten inkomst från avgångstjänsten, som återstår sedan sist-

nämnda inkomst minskats med så stor del därav som svarar mot förhållandet mellan den utgående pensionen och motsvarande pension utan avkortning. Utgår pension exempelvis med tre fjärdedelar av full pension, skall sålunda en fjärdedel av inkomsten från avgångstjänsten alltjämt beaktas vid placering i sjukpenningklass. Vidare skall möjlighet finnas att i det särskilda fallet beakta på tillfredsställande sätt styrkt uppgift om inkomst av förvärvsarbete, som skall taga sin början vid tidpunkten för pensionsavgången, eller av anställning, som skulle ha tillträtts vid nämnda tidpunkt, därest ifrågavarande sjukdom ej mellankommit. Sedan ny, lägre sjukpenningklass sålunda fastställts, skall densamma tillämpas i stället för den sjukpenningklass, som i samband med pensioneringen blivit icke längre tillämplig.

I syfte att underlätta för sjukkassan att fastställa ny sjukpenningklass från tidpunkten för pensionsavgången bör anställningsmyndigheten i här avsedda fall lämna kassan besked om det inkomstbelopp för avgångstjänsten, till vilket vid avkortad pension hänsyn skall tagas vid bestämmandet av sjukpenningklass. Härvid erforderliga uppgifter förutsättes komma att tillhandahållas anställningsmyndigheten av den pensionsbeviljande myndigheten, där denna icke samtidigt är anställningsmyndighet.

Helt naturligt är det inte avsett, att beviljandet av familjepension skall påverka sjukpenningförsäkringen.»

I fråga om de föreslagna ändringarna i yrkesskadeförsäkringslagen uttalar departementschefen följande.

»Enligt YFL är i princip varje arbetstagare obligatoriskt försäkrad för yrkesskada. Någon skillnad göres härvid inte mellan arbetstagare av svensk nationalitet och andra arbetstagare. Emellertid innehåller 30 § YFL vissa bestämmelser, som i speciella hänseenden ställer vissa utlänningar i en sämre ställning än svenska medborgare. Från vad som föreskrives i paragrafen äger dock Konungen under förutsättning av ömsesidighet medgiva undantag för medborgare i visst land (sista st.). Sådant undantag har medgivits för medborgare i ett stort antal länder.

Vid internationella förhandlingar rörande ömsesidighet i fråga om sociala förmåner strävar man numera efter att åstadkomma konventioner, som spänner över så stort fält som möjligt. Den princip, som man härvid söker förverkliga, kan uttryckas så, att medborgare i ett land skall under vistelse i ett annat land såvitt möjligt vara likställda med det landets egna medborgare i förhållande till hela lagstiftningen om social trygghet. Denna princip har kommit till uttryck i den nordiska konvention om social trygghet, som undertecknats i Köpenhamn den 15 september 1955 och som torde komma att underställas riksdagen innan ratifikation sker. I denna konvention föreligger inte ömsesidiga utfästelser i fråga om varje särskild socialförmån; i somliga länder finns nämligen förmåner som sak-

nar direkt motsvarighet i de andra länderna. Kravet på ömsesidighet anses i stället tillgodosett genom att varje land utfäst sig att — utom i vissa undantagsfall — vid tillämpningen av sin sociallagstiftning likställa medborgare från de andra länderna med sina egna medborgare.

På grund av vad som nu anförts anser jag, att det villkor om ömsesidighet, som uppställs i 30 § sista st. YFL och som endast tar sikte på en speciell förmån, bör slopas.

Enligt ifrågavarande bestämmelser äger Konungen medgiva undantag 'för medborgare i visst land'. Då det kan vara önskvärt att medgiva undantag även för vissa kategorier statslösa personer, bör det citerade uttrycket uteslutas ur lagtexten.

I 58 § YFL bemyndigas Konungen att, under förutsättning av ömsesidighet, träffa överenskommelse med främmande makt om tillämpning av YFL eller det andra landets lag i fall, då arbetsgivare i det ena landet inom det andra bedriver verksamhet, i vilken arbetstagare användes. Det ligger i sakens natur att överenskommelser av denna art måste vara ömsesidiga, men av samma skäl som anförts i fråga om 30 § anser jag, att ömsesidighetsvillkoret bör utmönstras ur lagtexten. Det förtjänar framhållas, att något dylikt villkor inte uppställs i motsvarande lagrum i SFL (110 §).

Enligt 58 § äger Konungen, såsom framgår av det nyss anförda, träffa överenskommelse med främmande stat om tillämpning av den svenska lagen eller den främmande statens lag i fall, då arbetsgivare i det ena landet inom det andra bedriver verksamhet, i vilken arbetstagare användes, t. ex. då en svensk arbetsgivare sysselsätter från Sverige utsända arbetstagare utomlands eller en utländsk arbetsgivare använder arbetstagare till arbete här i riket. Det har emellertid visat sig önskvärt att kunna genom överenskommelse med främmande stat reglera även ett annat fall, som inte är förutsett i lagtexten. Somliga yrkesskador uppkommer endast om vederbörande under en längre tid i sitt arbete utsättes för skadlig inverkan av visst slag. Som exempel härpå kan nämnas yrkessjukdomen silikos. Om en arbetstagare, som ådragit sig en dylik sjukdom, varit sysselsatt i farlig verksamhet i mer än ett land, kan det på grund av innehållet i de olika ländernas interna lagstiftning inträffa, att han inte blir berättigad till ersättning från någotdera landet, men det kan också inträffa, att han får ersättning från mer än ett land. Den enda framkomliga vägen att undvika dylika situationer är att genom överenskommelse fastslå, vilket lands lag som skall tillämpas. Med anledning härav föreslår jag, att 58 § YFL kompletteras så att Konungen bemyndigas att träffa avtal med främmande makt om tillämpning av YFL eller det andra landets lag jämväl i fall, då arbetstagare, vilken ådragit sig skada genom inverkan som avses i 6 § 1 st. b) eller c) eller 3 st. YFL, varit utsatt för dylik inverkan under arbete i båda länderna. Den här använda formuleringen ansluter nära till

ordalagen i 42 § YFL, som innehåller regler för det fall att den skadade varit försäkrad i mer än en svensk försäkringsinrättning under den tid han varit utsatt för skadlig inverkan.»

Departementschefen behandlar härefter frågan om ändring i förordningen om kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel och anför i denna del:

»Enligt 7 § i förevarande förordning äger Konungen träffa överenskommelse med främmande makt om tillämpning av förordningen å andra dess medborgare som vistas här i riket än dem å vilka förordningen eljest är tillämplig. Ifrågavarande stadgande bör ändras på samma sätt som i det föregående föreslagits beträffande 110 § SFL.»

Avslutningsvis uttalar departementschefen:

»De av mig föreslagna ändringarna i SFL, YFL och förordningen om kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel bör — ändringarna i SFL med undantag som angivits i det föregående — träda i kraft den 1 juli 1956.

En del av de i SFL föreslagna ändringarna torde komma att verka i kostnadsökande, andra i kostnadsminskande riktning. Närmare beräkning är inte möjlig men det torde inte röra sig om större belopp.»

Lagrådet

Lagrådet har lämnat förslagen utan erinran.

Utskottet

Andra lagutskottet har vid årets riksdag att behandla ett flertal motioner, vari framställts ändringsyrkanden och förslag berörande sjukförsäkringslagen och med stöd av denna utfärdade författningar. Bland annat har i motioner yrkats ändring i 41 § SFL, beträffande vilken paragraf ändringsförslag framlagts även i förevarande proposition. Ändringsyrkandet i sistnämnda motioner avser dock icke fråga, som utskottet har att behandla i detta utlåtande. I några motioner har hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om allmän översyn av SFL. Flertalet av de nu nämnda motionerna är, i vad de icke behandlas i förevarande utlåtande, f. n. föremål för remissbehandling.

Departementschefen har i föreliggande proposition uttalat att de erfarenheter som vunnits under den relativt korta tid som förflutit sedan lagstiftningen om allmän sjukförsäkring den 1 januari 1955 trädde i kraft är alltför begränsade för att motivera en mera allmän översyn av den mångfald regler, som lagstiftningen inrymmer. I anslutning till detta uttalande vill utskottet här framhålla att utskottet icke avser att i förevarande sammanhang taga ställning till frågan om en allmän översyn av SFL. Till detta spörsmål återkommer utskottet vid behandlingen av de motioner, vari yrkande om sådan översyn framställts.

Utskottet delar emellertid departementschefens i propositionen uttalade mening att ändring redan nu bör kunna vidtagas i enstaka bestämmelser i SFL, vilka under lagstiftningens hittillsvarande tillämpning befunnits mindre ändamålsenliga. Departementschefen har bl. a. föreslagit en uppmjukning av stadgandena om ersättning för resor till och från läkare. Ersättning för sådana resor utgår för närvarande blott då den försäkrade enligt 14 § SFL är berättigad till ersättning för utgifter för läkarvård. Departementschefen har föreslagit att sådan ersättning skall kunna utgivas även i de undantagsfall då läkarvård, som annars skulle ha ersatts enligt 14 §, är kostnadsfri. Till detta förslag ansluter sig utskottet.

För närvarande gäller en förmånligare ersättningsregel än eljest i de fall då försäkrad efter hänvisning av läkare sökt läkarvård vid närmaste allmänna sjukhus, där vården kunnat meddelas. Härvid utgår nämligen full ersättning för den kostnad som överskjuter de belopp å 4 kronor för det första besöket hos läkaren och 1 krona för återbesök, vilka den sjuke alltid själv får svara för. I propositionen föreslås nu att de gynnsammare ersättningsbestämmelserna skall gälla i samtliga fall, då den sjuke efter sådan hänvisning sökt läkarvård vid allmänt sjukhus, fristående centraldispensär eller fristående poliklinik, dock med den begränsningen, att ersättning inte får utgivas med högre belopp än som skulle ha utgått, om vården sökts vid närmaste allmänna sjukhus, där den kunnat meddelas. Även vad sålunda föreslagits godtagas av utskottet.

Såsom framgår av vad ovan anförts utgår f. n. ersättning enligt den gynnsammare beräkningsgrunden endast under den förutsättningen, att den sjuke av läkare hänvisats att söka läkarvård vid allmänt sjukhus. Departementschefen har funnit det rimligt att resekostnadsersättning enligt dessa grunder i undantagsfall utgives trots att hänvisning av läkare icke ägt rum. I den situation som föreligger då en försäkrad drabbas av olycksfall och den därvid uppkomna skadan, såvitt kan bedömas, är av så svårartad beskaffenhet att trängande behov av läkarvård på sjukhus föreligger, framstår det enligt departementschefens mening som ett utslag av onödig byråkrati att uppsöka eller tillkalla läkare för att av denne erhålla remiss till sjukhus. En sådan omgång kan dessutom, enligt vad departementschefen vidare uttalat, i många fall leda till ökade omkostnader för både den försäkrade och sjukkassan. Till denna uppfattning ansluter sig utskottet. Utskottet tillstyrker alltså förslaget om införande av en bestämmelse av innebörd att om försäkrad genom olycksfall drabbas av skada och det skäligen kan antagas, att han till följd härav är i trängande behov av läkarvård å allmänt sjukhus, den överskjutande kostnaden för resa till och från läkare vid sådant sjukhus ersättes enligt ovan angivna förmånligare beräkningsgrund, även då hänvisning av läkare ej skett.

I motionerna I: 463 och II: 598 yrkas sådan ändring i 16 § SFL att ersättning för resa till och från läkare vid allmänt sjukhus skall utgå enligt den fördelaktigare beräkningsgrunden oaktat läkarremiss icke inhämtats

även i fall av hastigt påkommen svår sjukdom, om det skäligen kunnat antagas att den försäkrade till följd av sjukdomen var i trängande behov av läkarvård vid sådant sjukhus. Motionärerna framhåller att vissa svårartade sjukdomar som t. ex. hjärtförslamning hastigt kan drabba en person ute på en gata eller på en väg och att i sådana fall liksom också då sjukdom av detta slag hastigt drabbar någon i hans hem, transport till sjukhus i allmänhet företages utan att kontakt dessförinnan hinner tagas med läkare.

Utskottet vill i anslutning till yrkandet i dessa motioner framhålla, att de av motionärerna andragna sjukdomsfallen mången gång torde föranleda att den sjuke intages å sjukhus, varvid ersättning utgår enligt de i 17 § SFL angivna grunderna, vilket innebär att ersättning vanligen utgår för hela kostnaden för resan till sjukhuset och i fråga om återresan för vad som överstiger 4 kronor. Enligt utskottets mening skulle den av motionärerna föreslagna utvidgningen av ersättningsbestämmelserna — vilken sålunda har betydelse endast för de fall då den sjuke icke kvarbliver å sjukhuset — kunna ge upphov till svårbedömda gränsdragningsproblem, och det synes utskottet icke uteslutet att en sådan utvidgning skulle kunna föranleda till missbruk. Svårigheterna att i dessa och andra hänseenden överblicka konsekvenserna av förslaget i motionerna medför att utskottet icke anser sig kunna tillstyrka detsamma.

I motionen I: 52 har föreslagits sådana ändringar i 16 och 17 §§ SFL att vid sjukdoms- och olycksfall i princip alla resor till och från läkare eller sjukvårdsinrättning skall ersättas av försäkringen. Utskottet, som delar departementschefens i propositionen uttalade mening, att man när det gäller fråga om ändring i SFL bör gå fram med försiktighet och inte frångå vad som nu gäller med mindre ett påtagligt behov därav föreligger och konsekvenserna kan överblickas, kan icke förorda en så genomgripande och kostnadskrävande reformering av SFL som motionärerna föreslagit. Till frågan om lagens resebestämmelser bör göras till föremål för en allmän översyn får utskottet, som redan ovan antytts, återkomma i annat sammanhang.

I propositionen föreslås vidare viss kompletterande bestämmelse om beräkning av sjukhjälpstid, d. v. s. den längsta tid, för vilken sjukhjälp i form av sjukpenning och ersättning för sjukhusvård utgives. För personer, som inträtt i den obligatoriska försäkringen senare än vid SFL:s ikraftträdande den 1 januari 1955, tages enligt gällande regler vid beräkning av sjukhjälpstid inte någon hänsyn till sjuktid före inträdet. För att genomföra likställighet på detta område mellan de försäkrade, oberoende av vid vilken tidpunkt de inträtt i försäkringen, föreslår departementschefen — med bortseende från de speciella bestämmelserna om beräkning av sjukhjälpstid för folkpensionärer — att från den för flertalet försäkrade gällande sjukhjälpstiden om 730 dagar skall avräknas det antal dagar, varunder sjukdomen, innan den försäkrade blev omfattad av försäkringen, förorsakat förlust av arbetsförmågan eller nedsättning av denna med minst hälften. Vidare före-

slås att denna bestämmelse icke skall äga tillämpning å personer, som redan vunnit inträde i försäkringen. Propositionens förslag till lösning av förevarande fråga — vilken äger betydelse främst för utlänningar, som vistas i Sverige och vilka till följd av konventioner vinner inträde i försäkringen — finner utskottet väl avvägt, och utskottet tillstyrker således att den förordade lagändringen genomföres.

I fråga om sjukförsäkringslagens bestämmelser om statsbidrag föreslås i propositionen förtydliganden och ändringar i följande hänseenden. Uttrycklig föreskrift föreslås införd av innebörd att statsbidrag skall utgå å sådan gottgörelse vartill kommun är berättigad av vederbörande sjukkassa på den grund att läkarvård tillhandahållits medellös eller mindre bemedlad genom läkare, som anställts eller anlitas av kommunen. Vidare skall enligt förslaget statsbidrag utgå för sådan gottgörelse som sjukkassa utgivit till arbetsgivare, som anordnat läkarvård eller vidtagit andra sjukvårdande åtgärder, för dennes ifrågavarande kostnader, dock icke vad avser i 18 § SFL avsedda åtgärder, d. v. s. sjukgymnastik, massage, bad, vissa fysikaliska behandlingar och viss konvalescentvård. Slutligen föreslås att i de fall då Konungen jämlikt 41 § 2 st. SFL äger medgiva utgivande av högre statsbidrag än eljest må utgå, till centralsjukkassa, för vilken med hänsyn till bebyggelse och kommunikationer särskilt stora utgifter uppkommer för ersättningar för läkarvård och resekostnader, den medgivna ökningen helt eller delvis skall tillkomma lokalsjukkassa. Även i denna del ansluter sig utskottet till propositionens förslag.

I syfte att få till stånd en samordning mellan sjukpenning enligt SFL och statlig tjänstepension föreslås i propositionen viss lagändring. På grund av bestämmelsen i 11 § 3 st. SFL att sjukpenningförsäkring icke må ändras under sjukhjälpstiden (i allmänhet högst 2 år) kommer person, som är sjuk vid pensionsavgången, att efter avgången vid sidan av pensionen uppbära sjukpenning efter den omedelbart före avgången gällande sjukpenningklassen. Då någon samordning på detta område, i motsats till vad som gäller i fråga om sjukpenningen enligt SFL och statstjänstemännens avlöningsförmåner, icke genomförts, kan det inträffa att statstjänsteman, som avgått med pension under sjukhjälpstid, totalt sett erhåller högre bibehållen inkomst per månad efter pensionsavgången än omedelbart dessförinnan. Departementschefen framhåller att det icke är möjligt att uppnå en enhetlig reglering av samordningen genom ändring av pensionsbestämmelserna och har därför förordat att frågan löses genom ändring i SFL. Förslaget innebär att i 11 § 3 st. SFL intages ett bemyndigande för Konungen att föreskriva de undantag från vad som sägs i nämnda stycke, som finnes böra gälla i anledning därav att medlem innan hans rätt till sjukpenning upphört, blir berättigad till pension enligt reglemente, som utfärdats eller fastställts av Konungen eller som gäller för riksdagens verk. Utskottet, som delar den av departementschefen i propositionen framförda åsikten att det icke är lämpligt att i SFL intaga detaljerade bestämmelser i detta ämne,

ansluter sig till det framlagda förslaget till lösning av det ifrågavarande samordningsspörsmålet. Departementschefen har i propositionen skisserat vissa riktlinjer för utformning av de konkreta samordningsbestämmelserna. Utskottet har för sin del icke något att erinra mot att dessa riktlinjer lägges till grund för samordningsbestämmelsernas närmare utformning.

I anslutning till den princip, som kommit till uttryck i den i Köpenhamn den 15 september 1955 undertecknade konventionen mellan de nordiska länderna om social trygghet och som innebär, att medborgare i ett land under vistelse i ett annat land såvitt möjligt skall vara likställda med det landets egna medborgare i förhållande till hela lagstiftningen om social trygghet, har departementschefen föreslagit att i YFL för vissa förmåner uppställt krav på ömsesidighet länderna emellan utmönstras. Utskottet vill här erinra om att riksdagen den 15 februari 1956 (andra lagutskottets utl. nr 2, riksdagens skr. nr 64) godkänt att Sverige ratificerar berörda konvention. Mot nu nämnda och övriga i propositionen föreslagna, av det internationella socialpolitiska samarbetet föranledda jämkningar i SFL, YFL och förordningen om kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel har utskottet icke något att erinra.

Ej heller i övrigt har utskottet funnit anledning till erinran mot de i propositionen framlagda författningsförslagen.

På grund av vad ovan anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen, med avslag å motionerna I: 463 och II: 598 i vad rör fråga om ändring i 16 § sjukförsäkringslagen, måtte bifalla förevarande proposition, nr 22; samt

B) att motionen I: 52, i vad den icke kan anses besvarad genom vad utskottet ovan anført och under A) hemställt, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 29 februari 1956

På andra lagutskottets vägnar:

ELSA JOHANSSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Nils Elowsson, Axel E. Svensson, Huss, Mannerskantz, Grönkvist, Göran Karlsson, Nils Theodor Larsson* och fru Hamrin-Thorell;

från andra kammaren: fru Johansson i Norrköping, herrar Nilsson i Göteborg, Hagård, fru Sandström, herrar Carlsson i Bakeröd*, Bengtsson i Varberg, Fredriksson och Königson.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av fru *Hamrin-Thorell* och herr *Königson*, vilka ansett

d e l s att det stycke i utskottets utlåtande s. 26, som börjar med orden »Utskottet vill» och slutar med orden »tillstyrka detsamma», bort ha följande lydelse:

Utskottet vill i anslutning till yrkandet i dessa motioner framhålla att de av motionärerna andragna sjukdomsfallen mången gång torde föranleda att den sjuke intages å sjukhus, varvid ersättning utgår enligt de i 17 § SFL angivna grunderna, vilket innebär att ersättning vanligen utgår för hela kostnaden för resan till sjukhuset och i fråga om återresan för vad som överstiger 4 kronor. Enligt utskottets mening skulle alltså den av motionärerna föreslagna utvidgningen av ersättningsbestämmelserna — vilken sålunda har betydelse endast för de fall då den sjuke icke kvarbliver å sjukhuset — endast dra med sig mycket små kostnader, under det att den skulle avlägsna mycken irritation både hos den sjuke och dennes anhöriga. Utskottet vill därför tillstyrka den i motionerna föreslagna ändringen.

d e l s o c k att utskottet under A. bort hemställa, att riksdagen — med förklaring att riksdagen funnit viss ändring böra vidtagas i det genom propositionen framlagda förslaget till lag angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring och med bifall till motionerna I: 463 och II: 598 såvitt rör 16 § nämnda lag — måtte bifalla förevarande proposition, nr 22, med den ändringen att 16 § i förslaget till lag angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring erhåller följande, såsom utskottets förslag betecknade lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag)

16 §.

Har försäkrad åtnjutit läkarvård, som i 14 § avses, skall ersättning utgå för utgifter för resor till och från läkaren, dock endast såframt resekostnaden överstiger fyra kronor för det första besöket hos läkaren och en krona för varje följande besök (återbesök). Därvid ersättes hela den överskjutande kostnaden, om försäkrad efter hänvisning av läkare sökt läkarvård vid allmänt sjukhus eller för enbart öppen vård avsedd sjukvårdsinrättning, vilken tillhör staten eller till

(Utskottets förslag)

16 §.

Har försäkrad åtnjutit läkarvård, som i 14 § avses, skall ersättning utgå för utgifter för resor till och från läkaren, dock endast såframt resekostnaden överstiger fyra kronor för det första besöket hos läkaren och en krona för varje följande besök (återbesök). Därvid ersättes hela den överskjutande kostnaden, om försäkrad efter hänvisning av läkare sökt läkarvård vid allmänt sjukhus eller för enbart öppen vård avsedd sjukvårdsinrättning, vilken tillhör staten eller till

(Kungl. Maj:ts förslag)

vars drift statsbidrag utgår eller som drives av landsting eller stad, som ej deltagar i landsting; dock att ersättning icke må utgivas med högre belopp än som skulle hava utgått, om läkarvården sökts vid närmaste allmänna sjukhus, där vården kunnat meddelas. Har försäkrad sökt läkarvård vid allmänt sjukhus för skada, som drabbat honom genom olycksfall, skall, såframt det skäli- gen kunnat antagas att han till följd av skadan var i trängande behov av läkarvård vid sådant sjukhus, den överskjutande kostnaden ersättas enligt vad nu sagts ändå att hänvisning av läkare ej skett. I annat fall utgår ersättning med tre fjärdedelar av den överskjutande kostnaden; dock må högre belopp ej utgivas än som skulle hava utgått vid besök hos den provinsialläkare eller stadsläkare, inom vars distrikt den försäkrade vistas, och skall vid återbesök försäkrad svara för högst två kronor.

Ersättning, som — — — — — utom riket.

Om försäkrads — — — — — hans följeslagare.

Vid tandläkarvård — — — — — motsvarande tillämpning.

(Utskottets förslag)

vars drift statsbidrag utgår eller som drives av landsting eller stad, som ej deltagar i landsting; dock att ersättning icke må utgivas med högre belopp än som skulle hava utgått, om läkarvården sökts vid närmaste allmänna sjukhus, där vården kunnat meddelas. Har försäkrad sökt läkarvård vid allmänt sjukhus för skada, som drabbat honom genom olycksfall, *eller för hastigt påkommen svår sjukdom* skall, såframt det skäli- gen kunnat antagas att han till följd av skadan *eller sjukdomen* var i trängande behov av läkarvård vid sådant sjukhus, den överskjutande kostnaden ersättas enligt vad nu sagts ändå att hänvisning av läkare ej skett. I annat fall utgår ersättning med tre fjärdedelar av den överskjutande kostnaden; dock må högre belopp ej utgivas än som skulle hava utgått vid besök hos den provinsialläkare eller stadsläkare, inom vars distrikt den försäkrade vistas, och skall vid återbesök försäkrad svara för högst två kronor.